

Even uw aandacht...

Deze 'smaakmaker' laat u toe kennis te maken met dit werk.

Dit tekstfragment mag niet gebruikt worden voor opvoering. Het mag niet worden gedownload, afgedrukt of verder verspreid.

Indien deze smaakmaker u bevalt, raden we u aan het volledige toneelstuk te ontlenen en te lezen voor u tot de aankoop van boekjes voor opvoering beslist.

Veel leesplezier!

DE TONEELSCHRIJVER EN ZIJN MUZES...

Blijspel door

GASTON GHEUENS

1880

Toneelfonds J. JANSSENS * Antwerpen

1984

Personen:
=====

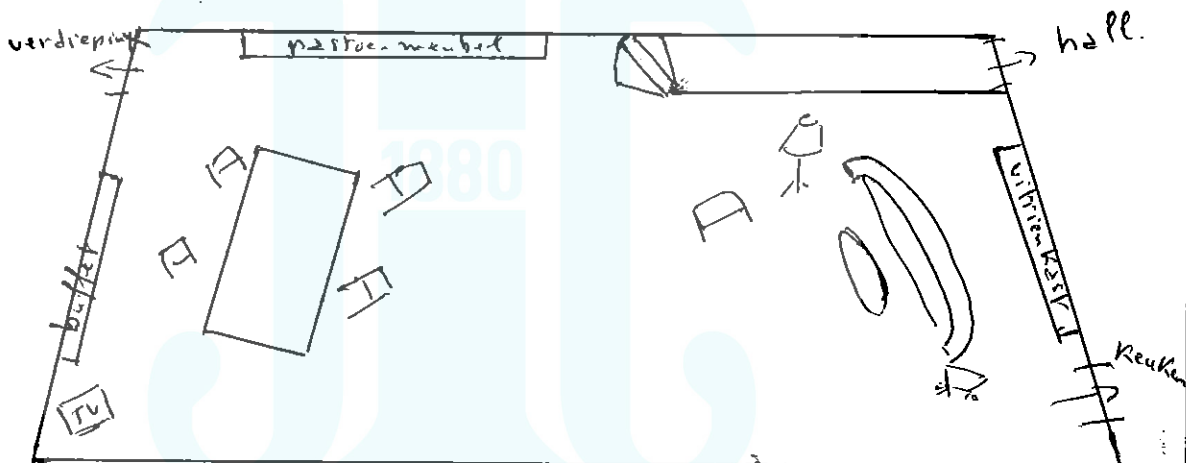
Suzy Maenhout	30,
Professor Maenhout, haar vader	60,
Ronny Dellaert	23,
Liliane Serrien	22.

Decor:
=====

Het toneel stelt de living voor in het landhuis van de Maenhouts. Het is een vertrek dat zowel goede smaak als voldoende kapitaal verraadt om die smaak "bot te vieren", wat meubilering en aankleding betreft.

Teneinde de beweegbaarheid van de acteurs te vergemakkelijken, wordt de ruimte grosso modo ingedeeld in twee min of meer onderscheiden sets. Kant jardin staat een eettafel met vier stoelen en tegen de zijwand een buffetkast met allerhande eetgerei. Vooraan, weggerold tegen de wand, staat een TV-toestel op een tafeltje.

Kant cour staat een salongarnituur, bestaande uit een sofa, een tafeltje, een zeteltje, een staande lamp en een krantenstaander. Achter de sofa staat tegen de wand een vitrienkast: onderaan in die kast staan glazen, géén drankflessen.

Er zijn drie in/uitgangen: achteraan jardin is de deur naar de trap en het innere van de woning. Achteraan cour, bereikbaar via een pratikabel van één, of twee treden, is de deur naar de hall en dus de voordeur. Vooraan cour is de deur naar de keuken en de tuin. Tegen het vrije gedeelte van de achterwand staat een kast van het pastoe-genre, waarin boeken, een platendraaijer, een tunerset en een telefoon-toestel. Géén van de toestellen hoeft te zijn aangesloten. Wat er aan muziek of andere geluiden geproduceerd zal worden, komt over de luid-spreker, voorbereid op band.

°
° °

EERSTE TAFEREEL.

===== Middag.

Bij het opgaan van het doek zit professor Maenhout aan de eettafel te werken. Op de tafel liggen boeken, een paar manuscripten en er staat een draagbare schrijfmachine. De professor zit in hemdsmouwen en typt. Na enkele ogenblikken begint de telefoon te rinkelen.

Prof. (typt nog eventjes door, staat dan verveeld recht, loopt naar achteraan)
 Ja, ja, ik kom al...
 (hij pikt de hoorn op)
 Met Maenhout! ?
 (grijnst herkennend)
 Ha, ja, Ronny Dellaert... Goeie middag, blij dat je terugbelt...
 ...Ja, je hospita zei dat....
 (hij knikt beamend)
 Natuurlijk dat het over je toneelstuk gaat, man.... (hij wordt zichtbaar onderbroken, schudt het hoofd ten teken niet akkoord te gaan met wat de andere zegt)
 Dat is toch onderverstaan, dat het positief is! ?...
 Tuurlijk... Het gebeurt wel eens meer dat oud-studenten mij spullen toezenden... Meestal romans dan... Als die mij niet aanstaan, dan bel ik ze niet op voor een gesprekje, dat begrijp je zo wel...
 (knikt beamend)
 Tja, kijk, dit gaat niet zomaar over de telefoon.... Kan je niet eens tot bij mij komen?....
 (knikt beamend)
 Zaterdagmiddag is goed, ja... Drie uur, dat is fijn.... Weet je waar ik woon?
 't Is makkelijk te vinden: aan het kerkje rechtsaf en dan gewoon rechtdoor... Nummer negenendertig, je kan het niet missen, ons huis staat helemaal alleen, achterin een nogal lange oprijlaan...
 Ja...
 (knikt beamend)
 In orde... Tot zaterdag, meneer Dellaert... Daaag... (hij legt de hoorn neer, keert peinzend naar de eettafel terug)
 Als ik hier achteraf maar geen spijt van krijg?... Want die za me als zijn mentor gaan beschouwen, nu...
 (hij scharrelt rond tussen de brochures op de tafel)
 En met een beleefd prijzend briefje was ik er waarschi jnlijk net zo goed vanaf gekomen...
 Verdraaid, waar is dat stuk nu?... (vindt het niet) Ik had he toch HIER gelegd!? (kijkt peinzend schuin naar achteraan bov Zou ik naast mijn hartconditie nu ook aderverkalking in de hersenen aan het krijgen zijn?.. Maar neen, dat kan niet, ik ben niet meer op mijn kamer geweest, sinds ze die geschilder hebben...

Suzy (verschijnt achteraan cour, ze draagt een mantelpakje, heeft een tamelijk zware boodschappentas aan de arm)
 Paps, je bent WEER luidop met jezelf aan het praten !

Prof. Kind, ik geloof dat dit het begin van het einde is... Ik ben een script kwijt...

Suzy Het Geluk hangt als een Druiventros?

Prof. Ja!... Heb jij dat?

Suzy Ik hoorde je gisteren bellen naar die jongen en ik dacht: kan enkel zijn omdat je't geweldig vindt...

2.

Prof. Heb jij het gelezen?

Suzy Ja.

Prof. En hoe vin jij het?

Suzy Buitengewoon... (haastig) Wat niet wil zeggen, dat ik er niet een boel zou aan veranderen.

Prof. Wat, bijvoorbeeld?

Suzy (haalt de schouders op) Ik zou het helemaal herschrijven... Bijschaven...

Prof. Ik wist niet, dat jij zo voortreffelijk toneel kon lezen? Dat is een speciale kunst..

Suzy Er zijn waarschijnlijk nog méér gebieden, waarop jij je dochter niet helemaal onderkent?

Prof. Dat kan. Ik heb hem uitgenodigd voor zaterdagmiddag.

Suzy Voor het middagmaal?

Prof. Neen, neen, in de namiddag.. Ben jij thuis, dan?

Suzy Daar moet IK toch niet bijzijn?

Prof. Waarom niet, als je'n oordeelkundig criticus blijkt te zijn? Je zou eens moeten opschrijven wat je voor bezwaren hebt...

Suzy Jamaar, zeg, ik heb hier nog wel een en ander te doen, hoor... (pakt de tas op) Ik ben niet zoals mijn collega's op school... Die gaan naar huis, en alles staat voor ze klaar...

Prof. Toch niet allemaal, hé!?

Suzy (kijkt op haar horloge) Ik moet nog alles doen... En straks heb ik weer les om kwart voor twee!

Prof. Ik heb de spullen van vanmorgen in de vaatmachine gezet... Dan zetten we die van straks daar gewoon bij.

Suzy (minzaam) Dank je wel, je bent héél behulpzaam.

Prof. 't Is toch iets, hé?

Suzy Ja... Moet je wéér een aperitief hebben, vandaag?

Prof. We zijn het zo langzamerhand gewoon geworden?

Suzy Sinds jij je hier beneden genesteld hebt! Als je weer naar je kamer gaat, dan is dat gedaan.

Prof. Waarom?

Suzy Het is veel te ongezond.

Prof. Wat zeg je NU weer?

Suzy Collegá's van jou hebben dat gezegd.

Prof. Och, die zeggen zoveel... Als je die allemaal zou geloven...

Suzy HEB je al wat gedronken, dat je zo spreekt?

3.
 Suzy Veel IS vergif ook...Zeker alcohol.
 Prof. Alcohol is goed voor mijn hartconditie, je hebt het gehoord.
 Suzy Daar geloof ik ook niet veel van.
 Prof. Trouwens, die hartconditie van mij is voorbij...Ik heb geen hart meer, als ik het zo mag zeggen...
 Suzy Wat wens je?... (als hij raar opkijkt) Als aperitief?
 Prof. Gelijk wat...
 Suzy Een kir?
 Prof. Als jij daar trek in hebt?
 Suzy 't Is geen kwestie van daar trek in hebben...Het is niet te sterk
 Prof. Goed dan...Verwittig je me, als het klaar is?
 Suzy Drinken we't wéér op het terras?
 Prof. Voor één keer dat het weer het toelaat!?
 Suzy (loopt met haar boodschappentas naar vooraan cour toe) Goed dan...Over een half uurtje?
 Prof. Waar heb je dat script liggen?
 Suzy Op mijn kamer.
 Prof. Mag ik het daar even halen?
 Suzy Natuurlijk... Het ligt op mijn schrijftafel...Smijt niets overhoop, hé?...En neem al eens wat van hier mee...Als die jongen hier komt, dan zou ik toch willen, dat het hier geen zwijgenstal is...(ze verdwijnt)
 Prof. Ja, ja...Jij ook al met je overdreven gevoel voor orde en stiptheid en alles...(hij gaat een paar boeken en scripten oppikken) Alsof niet alles prettiger en aangener wordt, als je't een beetje zijn eigen gang laat gaan in zijn weg naar een natuurlijke wanorde...(hij loopt met armenvol boeken naar achteraan jardin toe)

Het licht wordt gedempt.

In de periode tussen de twee tafereelen in, wordt door acteurs, of toneelknechts alle overtollig materiaal van de eettafel weggenomen. In het midden van de tafel wordt een vaas met bloemen geplaatst.

TWEDE TAFEREEL.

===== Middag.

Bij het weer opgaan van het licht is het toneel verlaten, maar de professor komt ogenblikkelijk op van vooraan cour. Hij is in kostuum, draagt een kopje koffie in de hand.

Prof. (over de schouder heen) Het is mogelijk dat het dadelijk weer over gaat, maar dan zijn toch alle stoelen nat, kindje!?(hij loopt naar het salon, zet zich) Kom nu even hier?

Suzy (verschijnt in de deuropening, vooraan cour, heeft een keukenschortje voor) Voor mij is het hier nog niet gedaan, hoor...

4.
 Prof. Och, komaan, zet die spullen straks in de machine.

Suzy En jij denkt, dat DAT alles is? (verdwijnt)

Prof. (verveeld) **Suzy!???** Kom hier!!! Eñ breng je tas mee..Drink je koffie nu eens niet rechtstaande aan de gootsteen!?.En breng de suiker mee?

Suzy (verschijnt weer, heeft een kopje koffie in de ene, een suikerpotje in de andere hand)
 Als er nu iets vergif is, dan is het uitgerekend suiker!

Prof. Er was een moment, dat ze zèiden dat suiker de mens op de been hield...Tijdens de laatste oorlog bijvoorbeeld...

Suzy Ik begrijp niet hoe je't kan drinken? Dat moet toch alle smaak van koffie wegnemen?

Prof. Ik vind het ZO lekker..(laat een klontje in zijn tas vallen)
 Zet je nu eventjes neer? Dat we onze ideeën over dat stuk nog even coördineren?

Suzy Daar hebben we't gisteren toch al over gehad!?.En we komen in grote lijnen overeen met onze bevindingen...(ze wil zich neerzetten, maar wordt daarbij onderbroken door het rinkelen van de deurbel)

Ze kijken allebei verbaasd op naar achteraan cour, dan naar hun horloge.

Prof. Half drie!?

Suzy Dat zal je altijd zien, dat er iemand anders komt opdagen?

Prof. Tja, dan..eh..(haalt schouders op) Verwacht jij iemand?

Suzy (begint naar achteraan cour te lopen) Neen...Trouwens, als er iemand van mijn kennissen komt, dan komen die door de tuin...

Prof. Misschien een leurder, dan?

Suzy Toch niet zaterdagmiddag om half drie?(ze verdwijnt)

Prof. (sijpt van zijn koffie, spreekt luidop bij zichzelf) Dan zal HIJ het al zijn, zeker? Omdat hij zich van louter nervositeit niet heeft kunnen bedwingen?

Suzy (verschijnt weer, spreekt over de schouder heen tot Ronny, die achter haar aankomt)
 Kom maar mee, meneer Dellaert...

Prof. (staat op) Zie je wel!

Ronny (draagt moderne, makkelijke kledij: géén jeans) Je moet me verontschuldigen, professor, maar ik heb om vijf uur een afspraak, en daarom dacht ik.....?

Prof. (stapt hem tegemoet, onderbreekt hem) Dat is niks, jong...We zaten min of meer op je te wachten...(schudt de hem toegestoken hand, be-kijkt hem) Je bent een andere dan ik dacht, moet ik eerlijkheidshalve bekennen...Maar ik heb ook zoveel honderden gezichten langs mij zien passeren, hé, indertijd...

Ronny In ieder geval bedankt, voor de moeite die je je voor mij hebt willen getroosten...

Prof. Dat is met veel plezier gedaan...En dat meen ik!

Suzy (komt ietwat afzijdig naderbij, kucht)

5.

Prof. Ha ja, excuseer; dit is mijn dochter...

Ronny (knikt vormelijk naar Suzy, steekt de hand uit) Aangename kennismaking, mevrouw...

Suzy (schudt zijn hand) Juffrouw...

Ronny Oh!?

Prof. Mijn dochter heeft je werk OOK gelezen, en ze is er net zo van onder de indruk als ik..

Ronny Oh ja? (tot Suzy) Dank je wel...

Suzy Heb je soms trek in een kopje koffie?

Ronny Graag, ja, dank je wel...

Suzy (loopt naar vooraan cour toe) Met melk en suiker?

Ronny Alleen melk, asjeblief?

Suzy verdwijnt.

Prof. (met uitnodigend gebaar) Zet je?

Ronny (zet zich) Dank je wel...Je...je hebt mijn werk dus niet TE slecht gevonden, toch?

Prof. Absoluut niet...En mijn dochter dus ook niet ...Dat maakt twee generaties...ZIJ vindt het nog buitengewoner dan ik...

Suzy (verschijnt weer, heeft een tas in de ene, een melkstoopte in de andere hand) Hé,hé, hé...: mij geen woorden in de mond leggen, die ik niet uitgesproken heb, hé!?...(tot Ronny terwijl ze de tas vóór hem neerzet) Ik heb gezegd; het zou een buitengewoon stuk kunnen WORDEN, maar het IS het nog niet, nu!

Ronny Juist..eh..dank je wel...

Suzy (als ze melk wil ingieten) Veel, weinig?

Ronny Een wolkje maar.

Suzy (giet een scheutje melk in de tas) Asjeblief.

Ronny Dank je wel..Enne..., wat bedoel je daar dan precies mee?

Prof. Dat is ergens MIJN oordeel ook, hoor...En we zijn daar totaal onafhankelijk van mekaar toe gekomen...

Ronny (roert in zijn koffie) Strikt genomen is dit dus een heel tactvolle manier om te zeggen dat mijn stuk eigenlijk niet deugt?

Prof. Neen, neen, het is WEL goed, maar er mankeert nog een en ander aan.

Suzy Ik denk, dat het alles bijeen te vlug geschreven is...Te Haastig Of zelfs...neem me niet kwalijk, hé: te ondoordacht...

Prof. Kijk, je moet de zaak dus wél nuchter bekijken, nietwaar?

Suzy Er zeker niet gaan bijzitten als een geslagen hondje.

Ronny Neen, neen, dat..eh..Maar..eh..jullie begrijpen...!?

Prof. We menen het in de eerste plaats héél goed met jou, DAT moet je voor ogen houden...

6.
 Suzy Onze enige bedoeling is een zo mogelijk verbeterd product op de markt te brengen, uiteindelijk.

Prof. Juist...En nu moet jij bewijzen groot genoeg te zijn om onze stichtende kritiek manmoedig te aanvaarden.

Suzy En heilzaam te verwerken.

Prof. Wat niet wil zeggen, dat je stuk niet meteen zou kunnen gespeeld worden, zoals je't nu geschreven hebt...

Suzy Oh ja, daar twijfel ik niet aan...

Prof. Maar dan zou het enkel maar weer "geen slecht stuk" zijn...

Suzy Niet het buitengewone, extraordinaire stuk, dat het kan worden!

Ronny Denk je dat?

Suzy Ik ben ervan overtuigd.

Prof. Als je't herbewerkt...

Suzy Bijschaaft...De bramerige randjes ervan afvijlt.

Prof. De taal uitzuivert...

Suzy Let wel: je moet aan het plot niets veranderen, hoor...

Prof. Ik heb omzeggens nog nooit een stuk gelezen met zoveel originele vondsten en ideeën erin verwerkt.

Suzy Ik weet niet of het woord bestaat, maar ik zou het een soort van essayistisch toneelstuk durven noemen...

Ronny Dank je wel...DAT was ergens mijn bedoeling ook...Om het zo te laten overkomen...Wat..eh...wat denken jullie, dat er zou aan moeten veranderd worden?

Suzy Alles!

Prof. Jammaar, hé, hé, pas op...Dat klinkt nogal cru, hoor...

Suzy Ik bedoel: het moet herschreven worden...Helemaal...

Ronny Vin je de dialogen niet goed?

Suzy Ik vind ze héél goed, maar ze zijn niet diep genoeg doordacht. Er moet meer versificatie komen in de spreektrant van de verschillende personages;...

Prof. Je schrijft werkelijke spreektaal, maar de dialogen zijn te egaal van kleur.

Suzy Je kan de zinnen van Lina bijvoorbeeld net zo goed door Chris laten zeggen, zonder dat het iets maakt aan de karakters van de twee meisjes...Snap je dat?

Ronny Niet helemaal, neen...Ik schrijf de dingen op, zoals de mensen ze zeggen...

Prof. En dat doe je zelfs op een heel merkwaardige manier...Ik zeg het nog tegen Suzy; die tekst moeten de acteurs niet uit het hoofd leren, eigenlijk: ze moeten zich enkel in de situatie indenken, en dan zeggen ze vanzelf die replieken...

7.
Ronny Dank je wel, dat is een heel compliment...

Suzy Hoe doe jij dat?

Ronny Dat komt zo vanzelf, denk ik?

Suzy Zet je je denkbeeldig in de personages die je laat spreken? Ik bedoel: zie je de scene die je schrijft voor je ogen, alsof je zelf in het teater zat, en spring je dan van het ene personage in het andere, als het ware?

Ronny ZO zou je't kunnen betitelen, ja....Ongeveer zo...

Suzy Dan vergeet je maar één ding!

Ronny (argwanend+ontgoocheld) Wat?

Suzy Je neemt jezelf telkens mee.

Prof. Juist: DAT is een euvel: al je personages spreken ergens dezelfde taal.

Suzy Om het je met een voorbeeldje duidelijk te maken....Niet letterlijk uit je stuk genomen, hoor, maar dat illustreert wat we bedoelen: bij jou zegt iedereen: "Ik zal dat eens rap gaan halen...Ik pak mijn auto en ik ben er zo..." Een meer aristocratische figuur als bijvoorbeeld Vanderkelen in je stuk, die zou eerder zeggen (ze verandert haar stem) "Laat maar, ik neem even de wagen en ik ben ZO terug!"

Prof. Precies...(tot Ronny) Snap je't?

Ronny Ja...Ja, misschien wel?

Suzy Zeker wel!

Prof. Het is niet voldoende dat al je verschillende personages verschillende karakters laten blijken door hun daden, je moet ze ook een aangepast taalgebruik meegeven...

Suzy En dààrom zeg ik: je moet het helemaal herschrijven.

Prof. Weldoordacht.

Suzy Regel per regel heel attentvol.

Prof. Zonder je aandacht één moment te laten verslappen.

Suzy En dan leg je ons het nieuw script over veertien dagen of zo wéér voor, en we gaan er opnieuw met de fijne borstel overheen.

Ronny Veertien dagen is nogal kort voor mij, hoor...Ik ben maar een arbeider, ik heb niet al de tijd van de wereld om rap-rap zestig bladzijden script te herwerken...

Prof. Waar werk jij?

Suzy Je bent toch socioloog?

Ronny Ik ben niet precies als zodanig tewerkgesteld..Met sociologen plaveien ze zo'n beetje de straat tegenwoordig.

Suzy Kan je geen vakantie nemen? Over hooguit twee maand worden de kalenders van het volgend speeljaar al opgesteld, je zou er dus bij moeten zijn...

8.
Prof. Of het wordt een jaar uitstel...

Suzy Tenminste toch als je in een officiële schouwburg wil komen.

Ronny Zou dat...eh..zou dat niet wat hoog gemikt zijn?

Suzy Vast en zeker niet.

Prof. Jij kan de sensatie worden van de literaire wereld, jong!

Suzy Je hebt niet geantwoord: kan je geen vakantie nemen?

Ronny Ik vrees dat dat in deze tijd zou neerkomen op ontslag nemen? Er staan een half miljoen werklozen te wachten om mijn plaats in te nemen...

Suzy Wat doe je?

Ronny (aarzelt, snuffelt nerveus) Ik ben magaziniër bij de meubelfabriek Gero...

Prof. Met een diploma van de universiteit!?

Ronny (maakt een hulpeloos gebaar) Wat wil je?

Suzy Dan moeten we'r ZEKER voor zorgen dat dat heel tijdelijk is.. Typ je je werk zelf?

Ronny Ja, en dat gaat héél moeizaam...Met twee vingers..(steekt zijn beide wijsvingers op)

Suzy (peinst even) Zou het helpen, als IK je typwerk verzorgde?

Ronny (wat krampachtig) Het spijt me, maar..eh...ik kan je niets betalen...

Prof. Ik geloof nooit dat DAT haar oogmerk is...

Suzy Absoluut niet.

Ronny (ietwat achterdochtig) Dat begrijp ik niet?

Prof. Is het tegenwoordig zo, dat men achterdochtig wordt, als iemand iets altruïstisch doet?

Suzy Het is niet ZO altruïstisch, hoor...(ze glimlacht speels) Ik kijk een beetje vooruit. Als je stuk over enkele maanden HET gesprek van de dag zal zijn, dan zal ik er een onmetelijk genoeg in scheppen te kunnen zeggen: "En OF ik dat stuk ken, mensen! Ik heb het toch zelf geschreven, zeker!?" (tot Ronny) Ik hoop dat je mij zulke vermetelheid niet kwalijk zal nemen?

Ronny Neen, neen, als je DAAR genoeg in zou scheppen? Maar je loopt nogal sterk van stapel, vind ik...

Prof. Hoe zou je dat praktisch kunnen regelen? Dat typen?

Suzy Als hij me alle dagen het geschrevene bezorgt...!?(tot Ronny) Kan ik dat bij jou komen ophalen? Of lever je't af bij de portier van mijn school? Je woont in de Korte Bredestraat, dat is maar een paar honderd meter daarvandaan...

Prof. DAT zou het makkelijkst zijn, hé: jij hebt zulke onregelmatige uren op school...

Ronny Tja, dat..eh..dat kan geregeld worden...Dat is die meisjes-school aan het pleintje?

9.
 Suzy Je steekt je blaadjes in een envelop en je geeft ze af bij de portier...(ze peinst even) Ben jij het zelf, die de verbeteringen in je script hebt aangebracht, tussen de lijnen?

Ronny Ja...

Suzy Dan is je geschrift OOK geen bezwaar, ik heb die allemaal kunnen lezen...(ze grijnst breed) Is het dan afgesproken? We herschrijven " Het Geluk hangt als een Druiventros?"

Ronny Ik hoop dat het de moeite waard zal zijn?

Prof. Vast en zeker.

Suzy Ik steek er mijn hand voor in het vuur.

Prof. Zouden we daar niets op drinken?

Suzy Koffie?

Prof. Neen, iets hartigers, kindje...(tot Ronny) Cognacje?

Ronny (aarzelt) Ik weet niet?...Ik moet om vijf uur een vriend vervangen bij een lokale radiozender..Verzoekprogrammaatje afhaspelen, zie je...

Suzy Doe je dat OOK al?

Ronny Normaal niet, maar nu als vriendendienst...Ik doe zulke dingetjes graag: dan kom ik in situaties terecht, waar je normaal geen weet van krijgt...

Prof. Om er later met kennis van zaken over te kunnen schrijven?

Ronny Ja...En als het niet baat, dan schaadt het ook niet, hé?

Suzy Misschien wordt je veel geestiger als je wat gedronken hebt?

Ronny Dat betwijfel ik..Of beter: dat vrees ik...

Prof. Het zal in elk geval een ervaring zijn, die niemand anders je kan bijbrengen door vertellen alleen: een disc-jockey onder de invloed...

Suzy Jamaar, we brengen je niet onder de invloed, hoor...Cognacje dan maar?(ze begint naar vooraan cour te lopen)

Ronny Ja, graag dan...Maar niet teveel, hoor...

Suzy Een normale portie...

Prof. Kan je OOK noteren voor een toekomstige komische situatie in een stuk: wij zijn lui die onze sterke drank in de keuken houden...

Suzy Vanuit het principe dat het eten én drinken is, veronderstel ik...(ze verdwijnt)

Het licht wordt gedempt; de acteurs verlaten het toneel.

DERDE TAFEREEL.

===== Avond.

Als het licht weer opgaat, brandt alleen de staande lamp, die een stukje opzij gezet is naar jardin toe. De prof.zit naar de televisie te kijken.Het

toestel is daarvoor van de voorhoek jardin naar het centrum geroid, zodat hij rustig in de sofa kan zitten-liggen kijken. Indien technisch uitvoerbaar

DE TONEELSCHRIJVER EN ZINNENLIZERS
 © 1983 Toneelfonds J. Janssens / Gaston Gheuens

wordt in het toestel een flikkerlichtinstallatie gemonteerd, zodat we zagezegde lichtschakelingen op het gelaat van de prof. zien wisselen. We horen over de luidspreker het in het Duits nagesynchroniseerde geluid van een Western.

Na enkele ogenblikken verschijnt Suzy achteraan jardin. Ze draagt een ander kleedje, heeft een bundel papieren in de handen. Op het bundeltje staat een perforateurtje . Ze knipt direct bij het opkomen achter de deurstijl een schakelaar aan, waarop het volle licht op het toneel opgaat.

- Prof. (verstoord) Hé, zeg!?
- Suzy Hoe is dat nu mogelijk, paps!? Naar wat zit je nu te kijken?
- Prof. Een cowboyfilm...En een van de klassiekers.
- Suzy (komt bij de tafel legt de papieren neer) En dat kan je weten: het is zeker de vierde keer dat je'm ziet!
- Prof. Kom, kom, overdrijf niet, jong...
- Suzy Maar 't is waarschijnlijk wél de eerste keer dat je'm in het Duits ziet...(smalend) Op wat trekt dat nu? John Wayne, die "Hände hoch" roept, "oder ich schiesse mit blaue Bonen!" (ze gaat het toestel uitdrukken)
- Prof. Jamaar, hé, zeg, leven we hier nog in een democratie!?
- Suzy We moeten eerst iets bespreken, vóór Ronny komt opdagen.
- Prof. (verbaasd) Ik wist niet dat die kwam?
- Suzy Hij heeft me gisteren het laatste stukje gebracht, dus hij wéét dat het vanavond af is...(ze duwt het tv-toestel naar de hoek vooraan jardin terug)
- Prof. Jullie hebben er wél spoed achter gezet, zeg?
- Suzy Op deze manier is het iets van niks: alle dagen een klein uurtje werk...(reikt hem een paar bladzijden aan) Dit is het einde...Het vorige heb je allemaal gelezen, niet?
- Prof. (neemt de papieren aan) Ja...En het is fantastisch wat hij ervan gemaakt heeft...
- Suzy Hij heeft precies gesnapt wat we bedoelden, ja...
- Prof. (bekijkt het bovenste blad) Zijn directheid in deze nieuwe versie is onvoorstelbaar...Hier: Eric: Maar jongen, MIJN twijfels zijn honderd keer betrouwbaarder dan ZIJN zekerheden! (kijkt op) Hoe komt hij erbij? In enkele woorden drukt hij de essentie uit van die twee mannen hun karakter.
- Suzy Hij heeft de gave, paps...Dat wisten we toch van meet af aan?
- Prof. Een boel van zijn uitspraken gaan ZO de aforismenboekjes in...
- Suzy Denk je dat? (ze perforeert pakjes bladen)
- Prof. Vast en zeker! Er zijn enorm veel dingen die zo'n klank hebben dat ze blijven hangen in je geest...Zoals dat zinnetje over die politiecommissaris die zo slecht getrouwd is..., met die bazige vrouw...
- Suzy (grijnst) Hij is de hardstgetrouwde man die ik ooit gekend heb

11.
Prof. Zie je, je hebt het OOK onthouden!

Suzy Kan moeilijk anders, paps, ik heb het getypt. (ze plaatst de papieren in een kaft met een beugeltje) Zou jij niet eens een introductiebriefje willen schrijven?

Prof. Voor wie?

Suzy De bestemmeling...Ik denk dat een briefje met jouw naam eronder wel gewicht zal hebben, als het erop aankomt het stuk van een totaal onbekende schrijver te lezen, of niet...

Prof. Naar wie dacht je't te zenden?

Suzy Ik dacht aan de K.N.S. in Antwerpen.... Enerzijds toch...

Prof. Op DIE hun repertorium zou het inderdaad niet misstaan... Heb je nog een "anderzijds" in petto?

Suzy Ik zoek een exemplaar naar Ton Lutz te sturen in Holland.

Prof. Doe maar al!?

Suzy De man die Hugo Claus omhooggetrokken heeft, door dik en door dun...

Prof. Ik weet wél wie Ton Lutz is...

Suzy Voor het geval dat ze't hier bij ons toch zouden negeren!?

Prof. Dan weten ze helemaal niet meer wat ze doen.

Suzy Ik denk héél vaak, dat ze dat niet weten.

Prof. Heb je'r al met Ronny over gesproken?

Suzy Straks zal ik het hem zeggen..(ze sluit de beugeltjes in de map, komt met de map naar de prof. toe) Mag ik die losse bladen nu, dan krijg jij het origineel in zijn totaliteit...

Prof. (neemt de map aan, geeft de bladen) Dank je wel.

Suzy Ik denk dat ik het persoonlijk zal gaan brengen...Naar de K.N.S. dan, niet naar Holland natuurlijk.

Prof. Dat is vast directer...Bij de dramaturg?

Suzy Ik denk dat de directeur uiteindelijk zal beslissen, niet?

Prof. Dat kan wel...

Er wordt gebeld.

Suzy Haha, hij is vroeg.

Prof. Ik hoop voor hem, dat al je grootse verwachtingen ingelost worden?

Suzy (loopt naar achteraan cour toe) Ben JIJ dan van gedacht veranderd?

Prof. Neen, neen...Maar je weet toch maar nooit, hé?

Suzy Ik wil er nu zeker mijn hand voor in het vuur steken. (verdwijnt)

Prof. (bladert in de map) Ik zal er toch maar zeker van zijn, als ik een brief van die mensen zie, of een telefoontje krijg...

Al IS het dan zo formidabel... (bladert nog even, schudt het hoofd) Ik heb nog nooit iets gelezen, dat zo sprankelt en zindert en leeft...

Hij wordt onderbroken door het binnenkomen van Suzy, achteraan.

Suzy (over de schouder heen) Ik ben ze mooi in mappen aan het stoppen... (ze loopt terug naar de tafel, gaat door met haar "werkje")

Ronny (verschijnt achteraan cour, heeft dezelfde kleren aan als voorheen) Dag, professor.

Prof. Ha, maestro.. (veert recht)

Ronny Kom, kom, kom... (schudt de hem toegestoken hand, knikt naar het script) Is het DAT dan?

Prof. Dat IS het, jong... En ik moet je proficiat wensen...

Ronny Is het NU goed?

Suzy Buitengewoon...

Ronny Ik heb anders de indruk, dat ik er niet ZOveel aan kunnen veranderen heb!?

Suzy Het is NU de bom, die slapend teaterland zal wakkerschudden... In héél de Nederlanden!

Ronny Jij hebt er moed op... En héél de Nederlanden nogal?

Suzy We moeten meteen op twee paarden spelen.

Ronny Hoezo?

Prof. Enerzijds de K.N.S. in Antwerpen...

Ronny God, ineens dààr?

Suzy En ik zend het tegelijkertijd naar Ton Lutz in Holland.

Ronny Haha! Je bent dus TOCH niet zo zeker van de reactie, hier!?

Suzy Jawel. Ik wil twee reacties, en die wil ik tegen mekaar uitspelen als het nodig is.

Ronny Denk je dat DAT de goeie weg is?

Prof. De meest directe in elk geval, ja.

Suzy Ben jij al aangesloten bij SABAM?

Ronny Als stagiair, ja...

Prof. Jij zal daar spoedig vennoot zijn.

Suzy Wat belangrijker is: ben je al met een nieuw werk bezig?

Ronny (ongelovig) DIT is pas af van gisteren!?

Prof. Ja, ga je'r niet een beetje overhaast tegenaan?

Suzy We moeten ervoor zorgen, dat we aan de vraag kunnen voldoen als die weldra komt.

13.
Suzy Volgend seizoen staan ze te trappelen voor jouw werk..En je wil me toch niet vertellen, dat je niet allang met een nieuw werk bezig was!?.In de periode dat je op ons oordeel over"dit" wachtte?
- Ronny Ik heb dat terzijde gelegd om DIT te kunnen herschrijven.
- Suzy Wel, dat is nu gedaan. Pak het tweede stuk morgen op en als je't goedvindt, dan werken we'raan op dezelfde manier? Zo gauw je mij de eerste blaadjes toespeelt, typ ik ze uit... Over wat handelt het?
- Prof. Kindje, ZO haastig is dat nu toch OOK weer niet? Laat de jongen zich toch even verlustigen aan zijn eersteling?(hij steekt Ronny de map toe) Per slot van rekening heeft hij het zelf niet eens gelezen...
- Ronny (neemt het script aan, bladert erin) Dank je wel...
- Suzy Hij moet dat niet nog eens lezen, dat is verloren tijd... (tot Ronny) Dit zal waarschijnlijk heel cru klinken, maar je moet het ZO zien: jij bent een koe die juist gekalfd heeft..Dat eerste beest loopt op eigen poten, NU is er alleen nog plaats voor je tweede kalf...
- Prof. Ja, heel poëtisch klinkt dat niet.
- Suzy De realiteit is heel zelden poëtisch, paps...Over wat gaat je nieuw stuk? (ze neemt de map uit Ronny's handen, legt ze op de tafel)
- Prof. In hemelsnaam, hoe is dat nu mogelijk!?
- Suzy (glimlachend) De machine moet produceren, dat is pure economie...
- Prof. Jij wil er toch geen veelschrijver van maken, zeg?
- Suzy Is daar enig bezwaar tegen, als de afgeworpen vruchten van superieure kwaliteit zijn?
- Ronny We moeten ook zien, dat we de markt niet over-verzadigen.
- Suzy Waar spreek jij al over!? We hebben nog geen voet aan de grond...Maar ALS we die eenmaal hebben, dan moeten we in staat zijn zo vast te staan als een rots...Waar gaat het over?
- Ronny Het is min of meer geënt op de rakettenpsychose van deze tijd...
- Prof. Toch geen science fiction?
- Suzy Waarom niet, als hij denkt dat het publiek DAT vraagt? Toned is heel actualiteitsgebonden, DAT is juist bekeken...
- Ronny Het is geen science-fiction...Of toch slechts heel terzijde. Ik verhaal de belevenissen van een oud koppel, dat denkt de atoomoorlog te kunnen overleven door allerlei voorzorgen te nemen...
- Prof. Een atoomkelder bouwen en zo?
- Ronny Uiteraard gebrekkig natuurlijk...Ze slaan proviand in voor een half jaar minstens..., maar ze gaan onherroepelijk ten onder...(als justificatie) Ik denk dat er niemand zal overblijven als het er eenmaal van komt...